

[Ib Thyregod.]

loven, udformes på en sådan måde, at der virkelig ydes en rundelig erstatning til de personer, som enten anholdes, fængsles eller afsoner straf uberettiget. For samfundets økonomi betyder disse erstatninger meget lidt — det er heldigvis kun ganske få tilfælde, vi har — men for den enkelte og for Danmarks anseelse som retsstat betyder det meget, at der ydes rimelige erstatninger i disse tilfælde. I England har man andre regler og bedre regler, som giver højere erstatninger, og det mener jeg også vi bør arbejde på at gennemføre herhjemme.

I pressen har der været omtalt to tilfælde, hvoraf navnlig det ene har gjort indtryk på mig. Det angik en havnearbejder, som dels blev fængslet, dels afsonede straf i forbindelse med bl. a. en tyverisag, som det senere viste sig han var uskyldig i. Han sad fængslet i alt 283 dage og fik tilkendt en erstatning på 5.000 kr. I forbindelse med sagen var der det særlige, at der gik ret lang tid, før løsladelse af ham fandt sted, efter hvad der foreligger oplyst for mig.

Jeg er på den anden side bekendt med andre tilfælde, hvor der er ydet højere erstatning. Der foreligger et tilfælde fra 1961, hvor der blev ydet en erstatning på 25.000 kr. for op imod et års uberettiget fængsling; men det synes alligevel, når man ser på disse afgørelser, som om bestemmelserne ikke virker tilfredsstillende, og navnlig gælder det måske tilfælde, hvor de pågældende tidligere har været straffet. Det er helt klart, at det afgørende ikke er, om den pågældende tidligere har været indblandet i en straffesag, men om han er uskyldig i den sag, som nu er rejst mod ham; det bør ikke senere komme ham til skade, at han tidligere har været indblandet i en straffesag, og bestemmelserne bør udformes med henblik herpå.

Jeg beder derfor den højtærede justitsminister overveje at stille forslag om en ændring i bestemmelserne i retsplejelovens kap. 93 a, således at vi opnår bedre erstatningsregler, højere erstatning til dem, som lider skade i disse tilfælde, og jeg vil gerne samtidig bede den højtærede justitsminister oplyse, om navnlig den sag, jeg her omtalte, har givet anledning til overvejelser, om der med andre ord foreligger fejl fra politiets eller fra andre myndigheders side

i forbindelse med behandlingen af denne sag.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Reglerne om erstatning for uforskyldt anholdelse, varetægtsfængsling og strafudståelse findes i retsplejelovens kapitel 93 a. Disse regler blev revideret så sent som i 1961 med henblik på en udvidelse af mulighederne for at yde erstatning.

§ 1018 b, stk. 1, bestemmer, at den, der har været anholdt eller fængslet, og som derefter frifindes eller løslades, uden at sagen forfølges til dom, har krav på erstatning for formueskade, lidelse og tort. Noget tilsvarende gælder for uforskyldt strafafsoning. Af undtagelsesregler skal jeg alene nævne paragraffens tredje stykke, hvorefter erstatningen kan nægtes eller nedsættes, hvis den pågældende ved sit eget forhold under eller før sagen har givet anledning til anholdelsen eller fængslingen.

Jeg tror, det ærede medlem må være enig med mig i, at vi ikke her i det høje ting bør indlade os på en omtale af de nærmere omstændigheder i de to konkrete sager, der er sigtet til i det ærede medlems spørgsmål. For så vidt beklager jeg, at jeg ikke kan besvare sidste del af det ærede medlems spørgsmål her, for det kan jeg ikke gøre uden at gå i enkeltheder, og det synes jeg ikke ville være rimeligt. Dog mener jeg, at jeg kan give et par oplysninger om sagerens stilling.

I den ene sag, der angår 7 dages fængsling, har den pågældende selv i et retsmøde angivet sit erstatningskrav til 1.000 kr., efter at han dog tidligere havde fremsat et væsentligt større krav, og denne sag vil i løbet af kort tid blive forelagt til afgørelse efter den særlige regel i retsplejelovens § 1018 h, stk. 2. I den anden sag — og jeg forstod, det var den, det ærede medlem særlig interesse-rede sig for — er erstatningsspørgsmålet afgjort ved dom, men kun i én instans, og efter det oplyste er der ikke på nuværende tidspunkt ansøgt om appel. Disse sager er derfor næppe af betydning for besvarelsen af det ærede medlems spørgsmål om, hvorvidt vi skal tilstræbe en ændring af retsplejelovens kapitel 93 a. Det er klart, at en sådan lovændring ikke kan bygges på en eventuel opfattelse af, at domstolene i enkeltstående sager har ydet en erstatning,